

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2018 r.

31.10.2018 r.

↑ 13,9%

Wzrost łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego w skali roku

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2018 r. były wyższe niż rok wcześniej. Wzrost wydatków był jednak większy od wzrostu dochodów, co wpłynęło na pogłębienie deficytu budżetowego jednostek samorządu terytorialnego w odniesieniu do poprzedniego roku. Ujemnym wynikiem finansowym zamknęły się również budżety jednostek poszczególnych poziomów podziału terytorialnego.

W 2018 r. jednostki samorządu terytorialnego łącznie odnotowały wzrost dochodów i wydatków w skali roku

Budżety jednostek samorządu terytorialnego

Według stanu w dniu 1 stycznia 2018 r., na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 14 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 118 gmin¹. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gmin oraz powiatów i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane zostały bez dochodów i wydatków gmin mających status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu przedstawiono łącznie dla części gminnej oraz powiatowej. Zatem dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 115 gmin, wśród których 10 posiadało status gminy miejskiej, 27 – gminy miejsko-wiejskiej, a 78 – gminy wiejskiej. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach podziału terytorialnego i ich status nie uległy zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

Budżety jednostek wszystkich szczebli podziału terytorialnego zamknęły się deficytem

Tablica 1. Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2018 r.

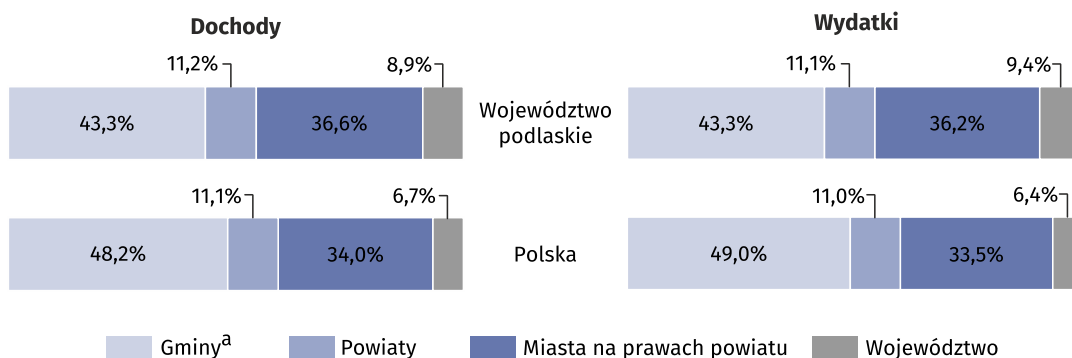
Wyszczególnienie	Dochody	Wydatki	Wynik	Do- chody	Wy- datki	Do- chody	Wy- datki	Wynik	Do- chody	Wy- datki
						na 1 mieszkańca				
						w tysiącach złotych			2017=100	
OGÓŁEM	7925427,7	8455008,3	-529580,6	113,9	120,0	6701	7149	-448	114,1	120,2
Gminy ^a	3434893,7	3657333,2	-222439,5	110,9	116,8	4565	4860	-296	111,4	117,3
miejskie	685509,8	714871,5	-29361,7	107,4	112,2	4177	4356	-179	108,0	112,8
miejsko- -wiejskie	1070547,1	1159970,9	-89423,9	113,7	119,6	4472	4846	-374	114,0	119,9
wiejskie	1678836,9	1782490,8	-103653,9	110,7	117,0	4810	5107	-297	111,2	117,5
Powiaty	885741,1	938014,8	-52273,6	115,4	124,9	1177	1247	-69	115,9	125,4
Miasta na pra- wach powiatu	2897647,3	3064787,9	-167140,5	114,5	115,9	6736	7124	-389	114,4	115,8
Województwo	707145,5	794872,5	-87727,0	124,5	152,5	598	672	-74	124,8	152,8

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

¹ W tym 3 gminy mające status miasta na prawach powiatu.

W 2018 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 7925,4 mln zł. Były one o 13,9% wyższe od uzyskanych w 2017 r. i stanowiły 3,1% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2018 r.

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

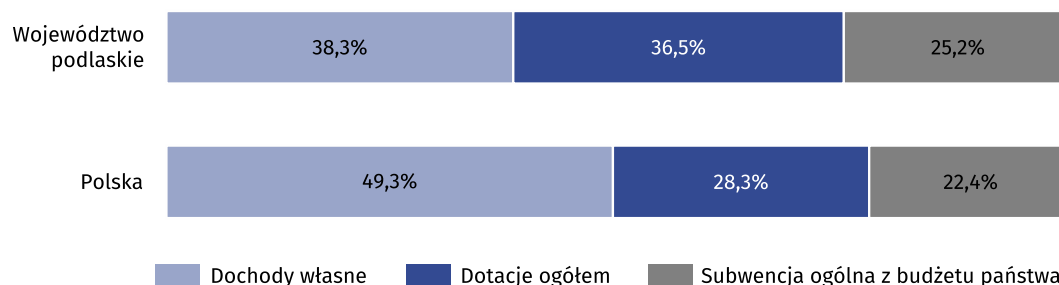
Spśród jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim największy udział w realizacji dochodów, wynoszący 43,3% (w 2017 r. – 44,5%), miały gminy. Stosunkowo duży odsetek, sięgający 36,6% (rok wcześniej – 36,3%), stanowiły dochody miast na prawach powiatu. Udział dochodów powiatów ukształtował się na poziomie 11,2% (przed rokiem – 11,0%), zaś województwa – 8,9% (w poprzednim roku – 8,2%).

Z ogólnej kwoty dochodów jednostek samorządu terytorialnego na dochody własne przypadają 3039,3 mln zł (38,3%), co oznacza wzrost o 11,7% w stosunku do 2017 r. Największy ich udział w dochodach ogółem odnotowano w miastach na prawach powiatu i wyniósł on 46,9%. W gminach ukształtował się na poziomie 36,7%, w powiatach – 29,5%, zaś w województwie – 22,5%.

W 2018 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje w kwocie 2892,0 mln zł (36,5% dochodów ogółem), tj. o 22,9% wyższej niż rok wcześniej. Udział dotacji w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego wahał się od 31,3% w miastach na prawach powiatu do 56,8% w województwie.

Ponadto jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 1994,2 mln zł (25,2% dochodów ogółem), czyli o 5,7% wyższej niż rok wcześniej. Ich dominujący składnik (65,0%) stanowiła część oświatowa – 1295,5 mln zł. Największy udział subwencji ogólnej odnotowano w dochodach powiatów (35,8%), a najmniejszy – w dochodach województwa (20,7%).

Wykres 2. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2018 r.

W 2018 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca województwa podlaskiego ukształtowały się na poziomie 6701 zł, tj. o 14,1% wyższym niż rok wcześniej.

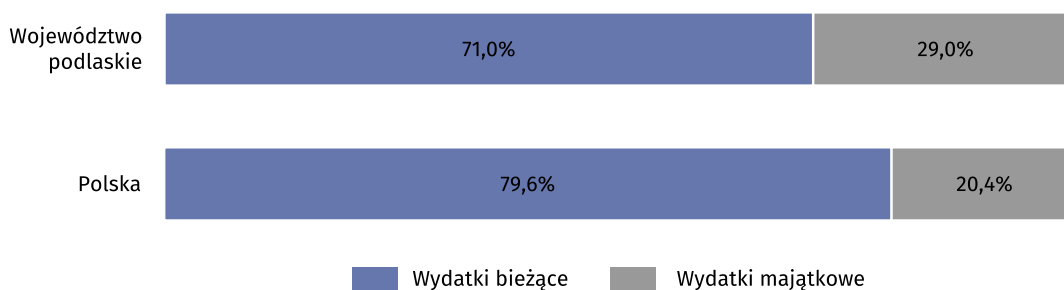
Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego poniesione w 2018 r. wyniosły 8455,0 mln zł i były o 20,0% wyższe niż w 2017 r. Stanowiły one 3,3% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego w województwie największy udział w wydatkach, wynoszący 43,3% (w 2017 r – 44,4%), miały gminy, a następnie miasta na prawach powiatu – 36,2% (rok wcześniej – 37,5%). Udział wydatków powiatów ukształtował się na poziomie 11,1% (przed rokiem – 10,7%), zaś województwa – 9,4% (w poprzednim roku – 7,4%).

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące. W 2018 r. wyniosły one 6006,1 mln zł i stanowiły 71,0% wydatków ogółem. Z tej kwoty największej, bo aż 2151,3 mln zł (25,4% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego) przeznaczono na wynagrodzenia, a 1188,8 mln zł (14,1%) na zakup materiałów i usług. Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego oscylował od 42,5% w województwie do 76,1% w gminach. Najwyższy odsetek środków przeznaczonych na wynagrodzenia stwierdzono w powiatach (34,0%), zaś najniższy – w województwie (11,8%). Zakup materiałów i usług stanowił największe obciążenie dla budżetów miast na prawach powiatu (16,0% ich wydatków), a najmniejsze – dla budżetu województwa (9,5%).

W 2018 r. jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe 2448,9 mln zł (29,0% wydatków ogółem), tj. aż o 75,7% więcej niż przed rokiem. Z tego na inwestycje przekazano 2419,2 mln zł (28,6% wydatków ogółem), co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych (98,8%). Wydatki majątkowe stanowiły największy odsetek w budżecie województwa (57,5% ogólnych wydatków województwa), a najmniejszy w budżetach gmin (23,9%).

Wykres 3. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2018 r.

W 2018 r. największy udział w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej miały nakłady na oświatę i wychowanie (25,7%) oraz na transport i łączność (24,3%). Środki przeznaczone na oświatę i wychowanie były największym obciążeniem dla budżetów miast na prawach powiatu i gmin (stanowiąc odpowiednio 31,6% i 27,5% wydatków wskazanych jednostek samorządu terytorialnego), a wydatki na transport i łączność – dla budżetów województwa (65,5%) i powiatów (31,8%).

Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2018 r. osiągnęły 7149 zł (o 20,2% więcej niż przed rokiem).

Jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego zamknęły 2018 r. łącznym deficytem w wysokości 529,6 mln zł, wobec deficytu 86,3 mln zł w 2017 r. W 2018 r. budżety gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województwa również zamknęły się ujemnym wynikiem finansowym.

Budżety gmin

W 2018 r. łączne dochody gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 3434,9 mln zł i stanowiły 2,8% dochodów gmin w kraju. W odniesieniu do 2017 r. dochody te wzrosły o 10,9%, przy czym dochody gmin miejsko-wiejskich zwiększyły się o 13,7%, gmin wiejskich – o 10,7%, a miejskich – o 7,4%.

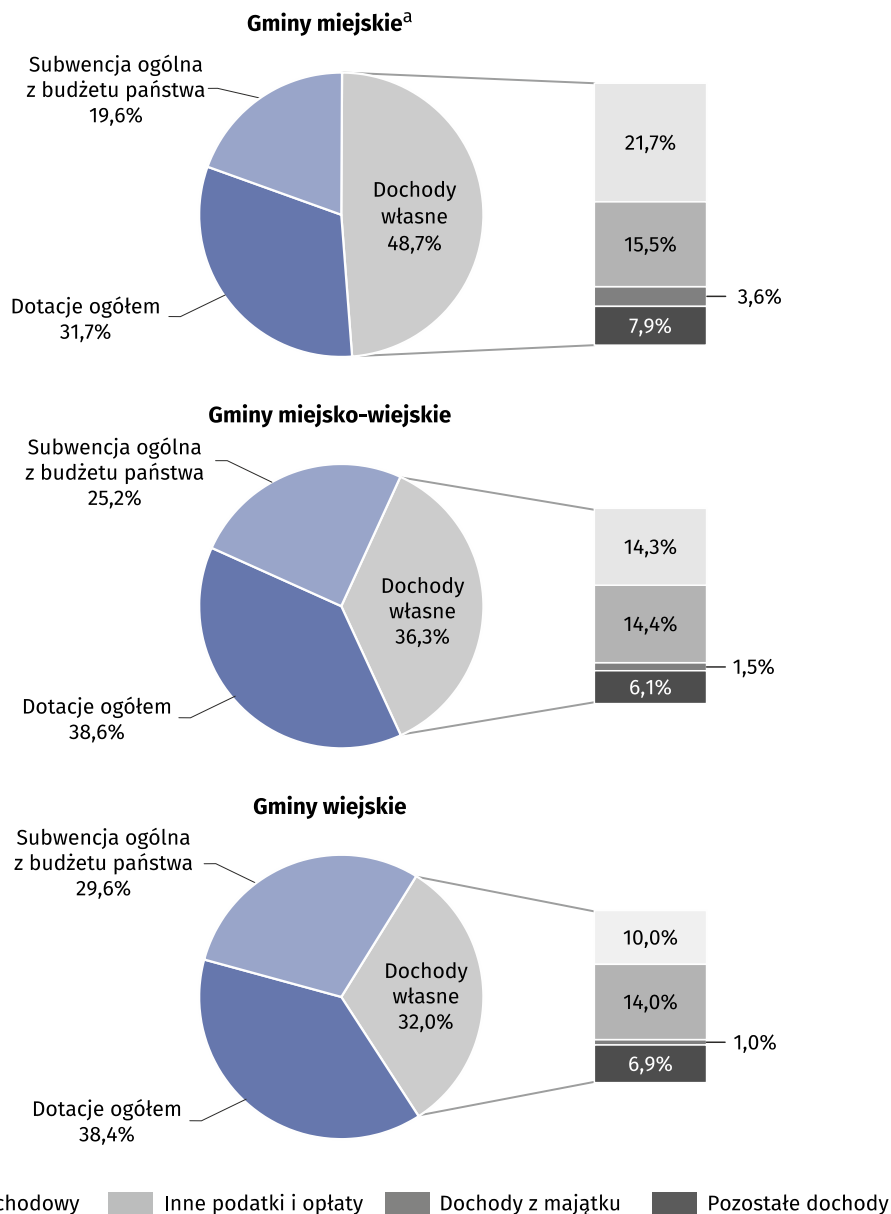
Największy udział w dochodach gmin ogółem w województwie miały gminy wiejskie – 48,9%. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 31,2%, a gmin miejskich – 20,0% dochodów wszystkich gmin.

W omawianym roku głównym źródłem dochodów gmin były dochody własne w kwocie 1259,4 mln zł, tj. o 9,8% wyższej niż w 2017 r. Stanowiły one 36,7% dochodów tej grupy jednostek samorządu terytorialnego. Ich udział w dochodach poszczególnych gmin był zróżnicowany i wahał się od 14,8% w gminie Turośl do 69,6% w gminie Mielnik. Największą część

Ujemny wynik finansowy budżetów gmin był efektem deficytu we wszystkich typach gmin. Deficyt odnotowano w 84 spośród 115 gmin

(36,0%) dochodów własnych gmin stanowił udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. Wpływy z tego tytułu wyniosły 453,8 mln zł i były o 13,1% wyższe niż przed rokiem.

Wykres 4. Struktura dochodów gmin według rodzajów w 2018 r.

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

Dochody gmin z tytułu dotacji w 2018 r. osiągnęły 1275,2 mln zł, co oznacza wzrost o 14,9% w ujęciu rocznym. Ich odsetek w dochodach omawianych jednostek samorządu terytorialnego ukształtował się na poziomie 37,1%. Największy udział w ogólnej kwocie dotacji, sięgający 84,8%, miały dotacje celowe z budżetu państwa, a ich wartość ukształtowała się na poziomie 1080,9 mln zł (31,5% dochodów gmin ogółem). Środki z tytułu tych dotacji stanowiły największy odsetek w dochodach gmin Filipów (46,0%) i Janów (43,8%).

W 2018 r. gminy województwa podlaskiego otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną w wysokości 900,3 mln zł, tj. o 7,2% wyższą niż rok wcześniej, a jej udział w strukturze dochodów gmin ukształtował się na poziomie 26,2%. Główną składową subwencji stanowiła część oświatowa, na którą przypadało 59,8% jej ogólnej kwoty. Udział subwencji ogólnej w dochodach gmin kształtował się między 8,4% w gminie Mielnik a 45,2% w gminie Mały Płock.

W 2018 r. dochody gmin województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4565 zł, tj. o 11,4% więcej niż przed rokiem. Najwyższą ich wartość odnotowano w gminie Mielnik – 8868 zł, natomiast najniższą w gminie Kleszczele – 3641 zł.

W omawianym roku wydatki gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 3657,3 mln zł i stanowiły 2,9% wydatków gmin w Polsce. W odniesieniu do 2017 r. ich wartość zwiększyła się o 16,8%. Wzrost wydatków w skali roku odnotowano w gminach miejsko-wiejskich województwa (o 19,6%), gminach wiejskich (o 17,0%) i gminach miejskich (o 12,2%).

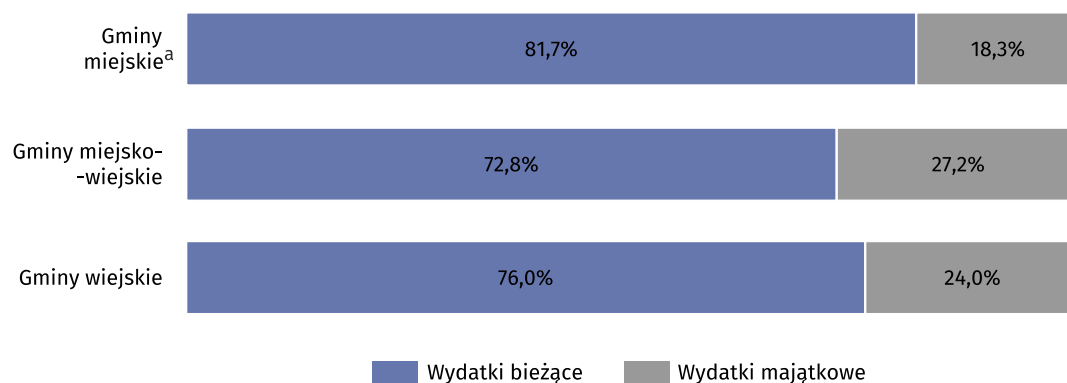
Największy udział w wydatkach gmin w województwie miały gminy wiejskie (48,7%), następnie gminy miejsko-wiejskie (31,7%), a najmniejszy – gminy miejskie (19,5%).

Głównym obciążeniem budżetów gmin były wydatki bieżące, które wyniosły 2783,1 mln zł i stanowiły 76,1% wydatków ogółem, a ich wartość wzrosła o 4,8% w odniesieniu do 2017 r. W strukturze wydatków gmin 25,0% (915,4 mln zł) stanowiły wynagrodzenia, które wzrosły o 7,8% w stosunku do poprzedniego roku. Największy udział wynagrodzeń odnotowano w wydatkach gmin Białowieża i Krynki (odpowiednio 36,9% i 35,2%), a najmniejszy odsetek środków przeznaczono na ten cel w gminie Supraśl (15,5%).

Poza wydatkami bieżącymi, gminy ponosiły wydatki majątkowe, które w 2018 r. wyniosły 874,2 mln zł i były o 84,1% wyższe w odniesieniu do zanotowanych w poprzednim roku. Stanowiły one 23,9% łącznych wydatków omawianych jednostek samorządu terytorialnego i prawie w całości (99,3%) zostały przeznaczone na inwestycje. W 2018 r. poziom wydatków inwestycyjnych poniesionych przez gminy osiągnął wartość 868,5 mln zł i zwiększył się w skali roku o 84,2%. W poszczególnych gminach udział środków przeznaczonych na inwestycje w ogólnej puli wydatków był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 1,4% w gminie Mały Płock do 46,6% w gminie Supraśl.

Wydatki inwestycyjne gmin w 2018 r. były o ponad 80% wyższe niż rok wcześniej

Wykres 5. Struktura wydatków gmin według rodzajów w 2018 r.

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

W strukturze wydatków gmin województwa podlaskiego według działów w 2018 r. największy udział miały oświata i wychowanie (27,5%) oraz rodzina (22,0%). Wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 1006,1 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły o 10,9%. Największy odsetek wydatków na ten cel przeznaczyła gmina miejska Sejny (40,8%) i Mały Płock (38,3%), zaś najmniejszy – gminy Nowy Dwór (15,6%) i Orla (15,8%). Wydatki w zakresie działu rodzina zamknęły się w kwocie 805,3 mln zł. Największy ich udział zanotowano w wydatkach gmin Wysokie Mazowieckie (31,4%) i Miastkowo (31,1%), zaś najmniejszy – w gminach Mielnik (6,7%) i Orla (10,3%).

W 2018 r. wydatki gmin w województwie podlaskim przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 4860 zł i były o 17,3% wyższe niż rok wcześniej. Najwięcej środków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowały gminy Mielnik (11876 zł) oraz Orla (7565 zł), natomiast najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosły gminy Kleszczele (3413 zł) i Ciechanowiec (3728 zł).

Gminy województwa podlaskiego zamknęły 2018 r. łącznym deficytem w kwocie 222,4 mln zł (przed rokiem – deficytem w wysokości 34,6 mln zł). Ujemny wynik finansowy spowodowany był deficytem we wszystkich typach gmin: wiejskich (103,7 mln zł), miejsko-wiejskich

(89,4 mln zł) oraz miejskich (29,4 mln zł). Spośród 84 gmin, których budżety zamknęły się deficytem, 36,9% charakteryzowało się relacją wyniku do dochodów ogółem poniżej 5%. Wśród 31 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową największą grupę (87,1%) stanowiły gminy, w których relacja wyniku do dochodów ogółem nie przekroczyła 10%. Największy deficyt budżetowy odnotowano w gminie Supraśl (16,1 mln zł), a największą kwotę nadwyżki wykazała gmina Śniadowo (3,4 mln zł).

Budżety powiatów

W 2018 r. powiaty województwa podlaskiego osiągnęły dochody w wysokości 885,7 mln zł, tj. o 15,4% wyższe w stosunku do uzyskanych w 2017 r. Stanowiły one 3,2% dochodów powiatów w kraju.

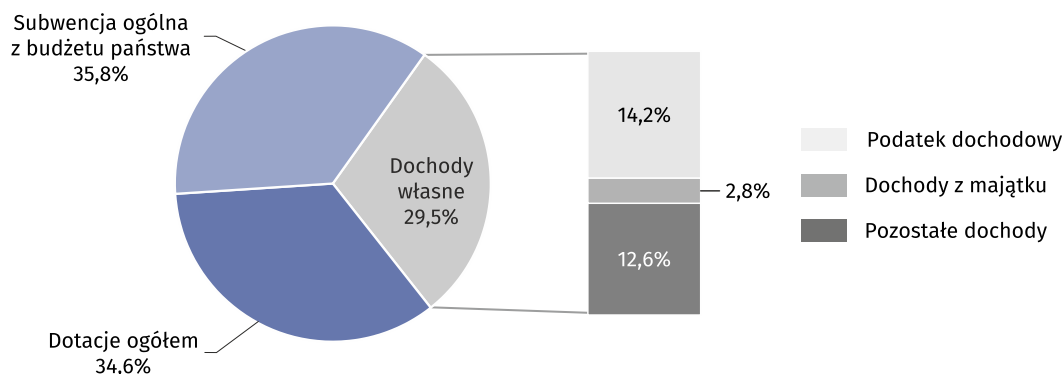
W omawianym roku najwyższy dochód uzyskał powiat białostocki – 152,5 mln zł (17,2% dochodów ogółem powiatów województwa podlaskiego), a najniższy – powiat sejneński – 24,4 mln zł (2,8%).

Dochody własne powiatów wyniosły 261,4 mln zł (o 16,7% więcej niż rok wcześniej) i stanowiły 29,5% dochodów ogółem powiatów, przy czym 13,8% dochodów ogółem uzyskano z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Odsetek dochodów własnych w dochodach ogółem powiatów przekroczył przeciętny poziom w województwie w 5 powiatach. Najwyższy ich udział zanotowano w powiecie białostockim (44,7%), a najniższy – w sokólskim (18,9%).

W 2018 r. powiaty otrzymały dotacje w wysokości 306,9 mln zł (o 25,1% więcej niż w poprzednim roku), co stanowiło 34,6% dochodów ogółem powiatów. Najwięcej otrzymano dotacji celowych (28,1% dochodów ogółem), w tym zwłaszcza dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na zadania z zakresu administracji rządowej (11,1%). Najwyższy odsetek dotacji w dochodach ogółem odnotowano w powiecie łomżyńskim (46,4%), a najniższy – w zambrowskim (21,1%).

Największy udział (35,8%) w dochodach powiatów miała subwencja ogólna z budżetu państwa, która wyniosła 317,4 mln zł, tj. o 6,4% więcej niż przed rokiem. Na część oświatową przypadało 167,8 mln zł, tj. 52,9% subwencji ogólnej, a 18,9% łącznych dochodów powiatów. Najwyższy jej odsetek zanotowano w powiecie zambrowskim (51,8%), a najniższy – w białostockim (17,9%).

Wykres 6. Struktura dochodów powiatów według rodzajów w 2018 r.

W analizowanym roku dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1177 zł i zwiększyły się o 15,9% w porównaniu z 2017 r. W skali województwa najwyższe dochody (1747 zł) przypadły na 1 mieszkańca powiatu siemiatyckiego, zaś najniższe (777 zł) na 1 mieszkańca powiatu łomżyńskiego.

W 2018 r. wydatki powiatów województwa podlaskiego wyniosły 938,0 mln zł, tj. o 24,9% więcej niż przed rokiem. Stanowiły one 3,3% wydatków powiatów w Polsce.

Najwyższe wydatki poniósł powiat białostocki (19,3% łącznych wydatków powiatów w województwie), a najniższe – powiat sejneński (2,5%).

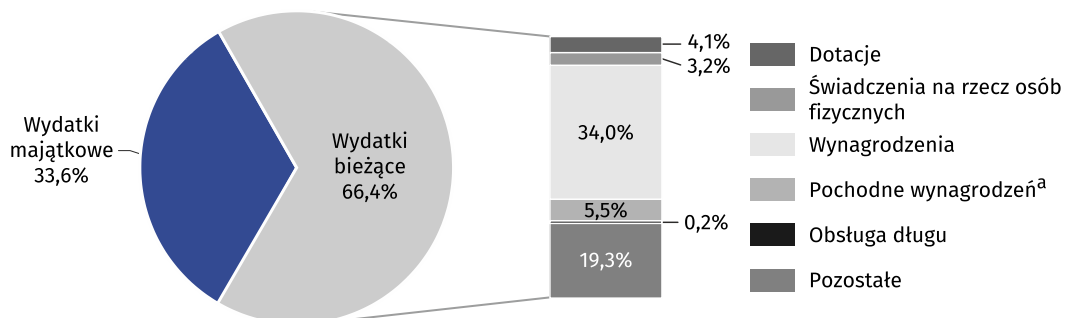
W strukturze wydatków powiatów dominowały wydatki bieżące, które osiągnęły wartość 622,5 mln zł, czyli 66,4% ogólnej ich wartości. Były one o 8,4% wyższe niż w 2017 r. Istotną część wydatków bieżących (51,3%) stanowiły środki przeznaczone na wynagrodzenia. Najwięk-

Ujemny wynik finansowy uzyskano 9 spośród 14 powiatów województwa podlaskiego

szy udział wydatków bieżących w ogólnej kwocie wydatków odnotowano w powiecie grajewskim (88,8%), a najmniejszy – w siemiatyckim (52,2%). W 10 powiatach odsetek ten był wyższy niż przeciętnie w województwie.

Na wydatki majątkowe, stanowiące 33,6% wydatków ogółem, powiaty przeznaczyły 315,6 mln zł, czyli o 78,6% więcej niż w 2017 r. Środki te wydatkowano niemal w całości na zadania inwestycyjne. Największy udział wydatków przeznaczonych na te zadania odnotowano w wydatkach ogółem powiatu siemiatyckiego (47,8%), a najmniejszy – grajewskiego (11,2%).

Wykres 7. Struktura wydatków powiatów według rodzajów w 2018 r.

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W strukturze wydatków powiatów według działów przeważały środki przeznaczone na transport i łączność (31,8%) oraz oświatę i wychowanie (19,3%). Najwyższy udział wydatków na transport i łączność odnotowano w powiatach wysokomazowieckim (41,9%) i białostockim (39,0%), zaś w powiecie hajnowskim zarejestrowano najniższy udział wydatków na ten cel (8,8%). Na oświatę i wychowanie największą część środków finansowych wydatkowano w powiatach grajewskim (41,0%) i zambrowskim (28,0%), zaś najmniejszą – w powiecie białostockim (7,7%).

Powiaty województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 1247 zł, co oznacza wzrost o 25,4% w stosunku do poprzedniego roku. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosły powiaty siemiatycki (1717 zł) i wysokomazowiecki (1633 zł). W dwóch powiatach wydatki na 1 mieszkańca nie przekroczyły 1000 zł, a najniższe zanotowano w powiecie łomżyńskim (814 zł).

W 2018 r. budżety powiatów województwa podlaskiego zamknęły się deficytem, wynoszącym 52,3 mln zł. Ujemny wynik finansowy uzyskało 9 powiatów, w tym największy deficyt zanotowano w powiecie białostockim (28,5 mln zł). Najwyższy dodatni wynik finansowy wykazał powiat grajewski (2,9 mln zł).

Budżety miast na prawach powiatu

W 2018 r. dochody budżetów miast na prawach powiatu województwa podlaskiego, tj. Białego-stoku, Łomży i Suwałk ukształtowały się na poziomie 2897,6 mln zł, czyli o 14,5% wyższym niż w roku poprzednim. Dochody te stanowiły 3,4% dochodów miast na prawach powiatu w Polsce.

W strukturze dochodów miast na prawach powiatu w województwie dominowały dochody własne (46,9%), które w 2018 r. osiągnęły wartość 1359,3 mln zł, tj. o 12,5% wyższą niż przed rokiem. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem miast kształtował się następująco: w Białymstoku – 48,6%, w Suwałkach – 45,3%, a w Łomży – 39,9%. Najwyższy odsetek dochodów własnych (40,9% dochodów własnych i 19,2% dochodów ogółem) stanowiły udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 555,8 mln zł oraz dochody z podatku od nieruchomości w wysokości 234,3 mln zł (17,2% dochodów własnych i 8,1% dochodów ogółem).

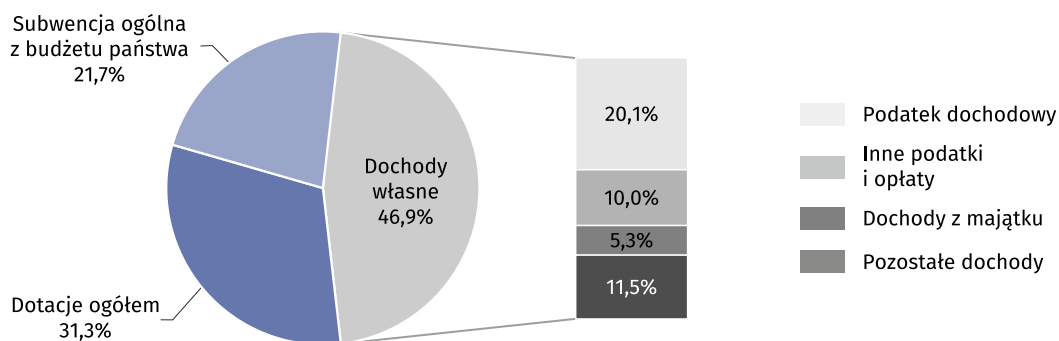
Dotacje stanowiły 31,3% dochodów miast na prawach powiatów. Z tego tytułu omawiane jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego otrzymały 908,4 mln zł, tj. o 27,3% więcej niż przed rokiem. Najwyższy udział dotacji w dochodach zanotowano w Łomży (32,6%), natomiast niższy wystąpił w Białymstoku i Suwałkach (odpowiednio 31,2% i 31,1%). W łącznej

Budżety wszystkich miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem

sumie dotacji znaczący udział (49,1%) miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 445,6 mln zł (15,4% dochodów ogółem), które wzrosły o 5,9% w skali roku. Ich najwyższy odsetek w dochodach ogółem odnotowano w Suwałkach (19,4%), a najniższy – w Białymstoku (13,9%).

Budżety miast na prawach powiatu zasilane były również subwencją ogólną z budżetu państwa, która w 2018 r. wyniosła 630,0 mln zł, co stanowiło 21,7% wpływów ogółem. W porównaniu z 2017 r. dochody z tego tytułu zwiększyły się o 3,7%. Subwencja ogólna stanowiła 27,5% dochodów Łomży, 23,6% – Suwałk, a 20,2% – Białegostoku. Na część oświatową przypadało 575,8 mln zł, tj. o 3,2% więcej środków niż przed rokiem. Kwota ta stanowiła 91,4% subwencji ogólnej i 19,9% dochodów ogółem miast na prawach powiatu.

Wykres 8. Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2018 r.

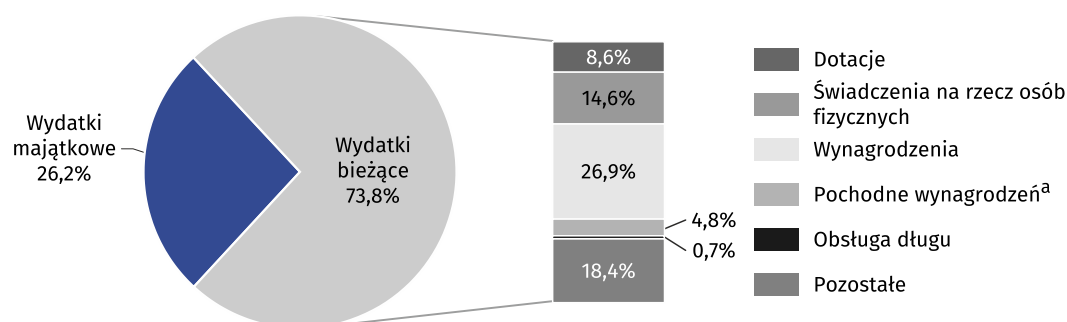

W 2018 r. dochody miast na prawach powiatu przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 6736 zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 14,4%. W skali województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca, wynoszące 6924 zł, odnotowano w Białymstoku, a najniższe – 6130 zł – w Łomży.

Wydatki miast na prawach powiatu w województwie podlaskim zamknęły się kwotą 3064,8 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 15,9%. Stanowiły one 3,5% wydatków miast na prawach powiatu w Polsce.

Z ogólnej kwoty wydatków omawianych jednostek samorządu terytorialnego w województwie 71,2% zrealizowano w Białymstoku, 15,5% – w Suwałkach, a pozostałe 13,3% – w Łomży.

Wykres 9. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów w 2018 r.

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W strukturze wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów przeważały wydatki bieżące, które ukształtowały się na poziomie 2262,8 mln zł (tj. o 6,9% wyższym niż w roku poprzednim) i stanowiły 73,8% wydatków ogółem. Najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w Łomży (79,2%), a najniższy – w Białymstoku (71,9%). Znaczna ich część – 823,2 mln zł, tj. 36,4% wydatków bieżących i 26,9% wydatków ogółem – przeznaczona została na wynagrodzenia i było to o 7,7% więcej niż przed rokiem. Drugą pod względem wysokości kwotę – 490,8 mln zł, tj. 21,7% wydatków bieżących i 16,0% wydatków ogółem – przeznaczono na zakup materiałów i usług.

Miasta na prawach powiatu przeznaczyły na wydatki majątkowe 802,0 mln zł, czyli 52,1% więcej niż w 2017 r. Środki te wydatkowano niemal w całości (98,8%) na zadania inwestycyjne. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 25,9% wobec 19,6% przed rokiem, przy czym najwyższy ich odsetek zanotowano w Białymstoku (27,7%), natomiast najniższy – w Łomży (20,7%).

Analiza wydatków miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej wykazała, że w 2018 r. najwyższą kwotę przeznaczono na oświatę i wychowanie – 968,1 mln zł (31,6% wydatków ogółem), tj. o 11,1% więcej niż przed rokiem. Najwyższy udział środków przeznaczonych na ten cel (33,5%) zanotowano w wydatkach Łomży, a najniższy (31,2%) – w Białymstoku. Na transport i łączność wydano 731,9 mln zł (23,9% wydatków ogółem), tj. o 55,2% więcej niż rok wcześniej. Najwyższy odsetek funduszy przeznaczonych na ten dział odnotowano w Białymstoku (27,1%), a najniższy – w Suwałkach (13,8%).

Miasta na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 7124 zł, tj. o 15,8% więcej niż przed rokiem. Spośród omawianych jednostek najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosło miasto Białystok (7332 zł), następnie Suwałki (6836 zł), a najniższe – Łomża (6462 zł).

W 2018 r. miasta na prawach powiatu w województwie podlaskim zamknęły rok budżetowy deficytem w kwocie 167,1 mln zł. W Białymstoku ukształtował się on na poziomie 121,6 mln zł, w Suwałkach – 24,6 mln zł, a w Łomży – 21,0 mln zł. Relacja wyniku do dochodów ogółem w tych miastach wyniosła 5,8% i przyjmowała wartości: 5,9% – w Białymstoku oraz po 5,4% – w Łomży i Suwałkach.

W 2018 r. z budżetów miast na prawach powiatu wydano o ponad 50% więcej środków na inwestycje niż przed rokiem

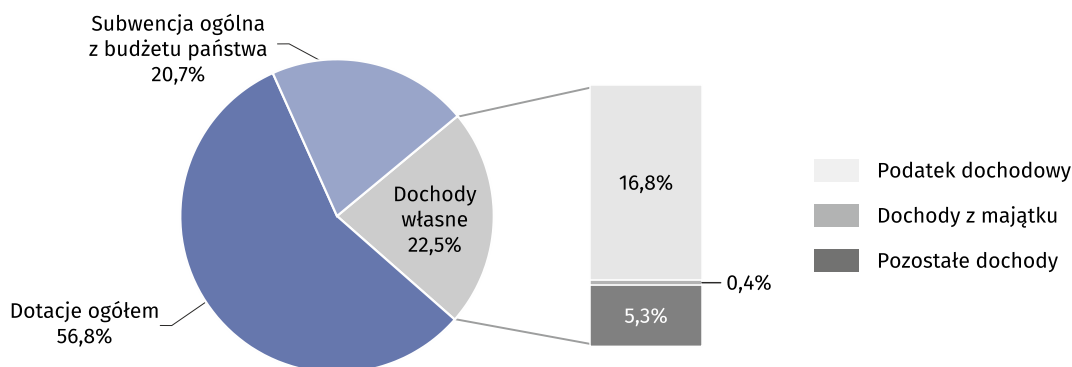
Budżet województwa

W 2018 r. dochody województwa podlaskiego wyniosły 707,1 mln zł i były o 24,5% wyższe niż w roku poprzednim. Stanowiły one 4,2% dochodów województw w Polsce.

Dochody własne województwa wyniosły 159,2 mln zł (o 12,0% więcej niż rok wcześniej) i stanowiły 22,5% dochodów ogółem województwa. Wśród dochodów własnych 81,5 mln zł, tj. 51,2% pochodziło z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Było to o 9,8% więcej niż rok wcześniej.

W 2018 r. samorząd województwa przeznaczył na inwestycje ponad dwukrotnie więcej środków niż rok wcześniej

Wykres 10. Struktura dochodów województwa według rodzajów w 2018 r.

Znaczna część dochodów województwa podlaskiego (56,8%) pochodziła z dotacji, które w 2018 r. osiągnęły wartość 401,5 mln zł i były o 41,2% wyższe niż w poprzednim roku. Dominowały wśród nich dotacje lub płatności przekazane w ramach budżetu środków europejskich na finansowanie i współfinansowanie projektów i programów realizowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego występującą w charakterze beneficjenta tylko w zakresie programów realizowanych w ramach perspektywy finansowej 2014–2020. Wyniosły one 328,4 mln zł i stanowiły 46,4% dochodów województwa oraz 81,8% dotacji ogółem.

Dochody województwa podlaskiego uzupełniała subwencja ogólna, która w omawianym roku ukształtowała się na poziomie 146,4 mln zł (o 3,6% wyższym niż w 2017 r.), a jej udział w dochodach województwa wyniósł 20,7%. Najwięcej środków z subwencji pochodziło z części wyrównawczej – 97,1 mln zł (13,7% dochodów ogółem).

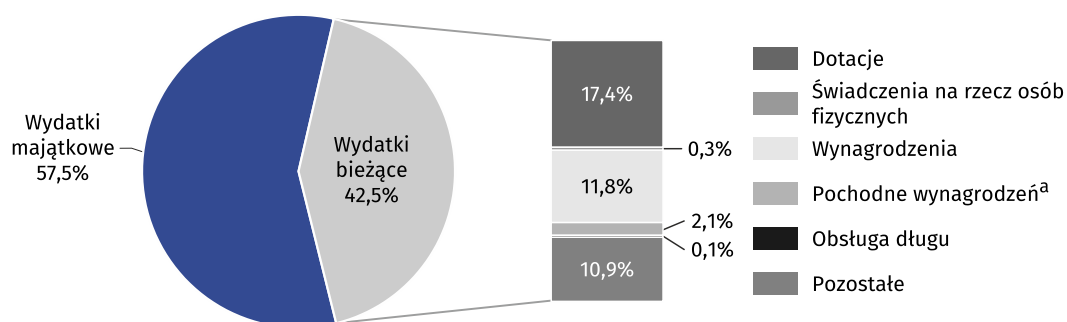
W 2018 r. dochody województwa podlaskiego przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 598 zł (o 24,8% wyższym niż rok wcześniej), w tym dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 135 zł (o 12,2% więcej niż w 2017 r.).

W 2018 r. wydatki województwa podlaskiego zamknęły się w kwocie 794,9 mln zł, tj. o 52,5% wyższej niż w roku poprzednim. Stanowiły one 4,8% wydatków województw w kraju.

W wydatkach województwa, inaczej niż przed rokiem, dominowały wydatki majątkowe, które stanowiły 57,5% wydatków ogółem. W analizowanym roku osiągnęły one wartość 457,1 mln zł, czyli ponad dwukrotnie wyższą niż w 2017 r. Niemal w całości (97,0%) były przeznaczone na inwestycje.

Wydatki bieżące województwa wyniosły 337,8 mln zł, a ich udział w wydatkach ogółem ukształtował się na poziomie 42,5%. W odniesieniu do poprzedniego roku wydatki bieżące wzrosły o 10,2%.

Wykres 11. Struktura wydatków województwa według rodzajów w 2018 r.

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W strukturze wydatków województwa podlaskiego według działów klasyfikacji budżetowej przeważały środki na cele związane z transportem i łącznością (65,5%). Mniejszą część przeznaczono na administrację publiczną (9,1%) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (8,1%).

W 2018 r. wydatki samorządu województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 672 zł (tj. o 52,8% więcej niż rok wcześniej), z czego 375 zł (ponad dwukrotnie więcej niż w 2017 r.) wydatkowano na inwestycje.

Budżet samorządu województwa podlaskiego zamknął się w omawianym roku deficytem w kwocie 87,7 mln zł (w 2017 r. – nadwyżką w wysokości 46,4 mln zł).

Opracowanie merytoryczne:
Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych
Dział Badań i Analiz Regionalnych
Urszula Słucka
tel.: 85 749 77 34
e-mail: U.Slucka@stat.gov.pl

Informatorium Statystyczne

tel.: 85 749 77 88, 85 749 77 45

e-mail: InformatoriumUSBST@stat.gov.pl

bialystok.stat.gov.pl

[Białystok STAT](#)

Powiązane opracowanie

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego – publikacja roczna](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Finanse publiczne](#)

[Strateg – Obszary tematyczne – Finanse publiczne](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Deficyt budżetowy](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)